

SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjedniku

Ivanu Brajoviću

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	18. XII	20. 17	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-81-2/17-172		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

81000 Podgorica
Bulevar Sv. Petra Cetinjskog 10

tel: 020/ 242 161

faks: 020/ 247 572

e-mail: klub.dps@skupština.me

Broj: _____

Datum, _____

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Ministru održivog razvoja i turizma, Pavlu Raduloviću, postavljam sljedeće

POSLANIČKO PITANJE:

Kada i na koji način će Ulcinjska Solana biti zaštićena? Koje aktivnosti Ministarstvo održivog razvoja i turizma planira da sprovede u narednom periodu u cilju zaštite Solane? Da li će se zaštita zasnivati na Studiji zaštite koja je inicirana tokom prethodnog mandata Vlade?

Obrazloženje

Nedavno smo informisani da je završen projekat "Finalizacija studije zaštite Ulcinjske solane", koji je iniciran u prethodnom mandatu Vlade u dogovoru sa predstavnicima Evropske komisije, a koji je finansiran iz EU sredstava. Cilj projekta je bio da se razrade modeli zaštite i upravljanja područjem tako da se omogući simbioza proizvodnje soli, zaštite prirode i eko-turizma, uz analizu troškova i benefita.

Tim EU ekspertata, koji je predvodio poznati slovenački ornitolog, radio je na projektu od februara ove godine. Projekat je trebalo da rezultira sveobuhvatnom studijom zaštite uključujući i konkretne predloge za uspostavljanje modela Ulcinjskom solanom kako bi se obezbijedila održiva zaštita ovog područja, imajući u vidu da je uslovljena ljudskom aktivnošću

odnosno proizvodnjom soli. Dodatno, Studija treba da sadrži procjenu potrebnih finansijskih sredstava za početna ulaganja u infrastrukturu, neophodnu za proizvodnju soli, njeno održavanje i operativne troškove na godišnjem nivou. Na osnovu toga očekivali smo da se Vlada Crne Gore i Opština Ulcinj opredijele za adekvatan model upravljanja Solanom u cilju očuvanja biodiverziteta na tom lokalitetu. Znamo da se na tom prostoru trenutno ništa ne radi na zaštiti. Javno preduzeće Nacionalni parkovi upravlja područjem privremeno, što je dobro rješenje jer je bio ambicija da se upravljanje povjeri nekom drugom subjektu bez ikakvih kapaciteta da na kvalitetan način upravlja tim osjetljivim područjem. Svakako, neophodno je naći dugoročno rješenje.

S toga, vjerujem da i crnogorsku i međunarodnu javnost zanima koji su naredni koraci i vremenski rokovi po pitanju zaštite Ulcinjske solane i koji model upravljanja će biti uspostavljen na ovoj teritoriji.

POSLANIK

Luig Shkrela

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	19.7	2018	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/17-172/2		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

Broj: 101-58/35

Podgorica, 20.12.2017. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
n/r Ivanu Brajoviću, predsjedniku

PODGORICA

Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje poslanika Skupštine Crne Gore, Luidi Škrelje

Poslanik Skupštine Crne Gore, **Luid Škrelja**, postavio je Ministarstvu održivog razvoja i turizma sljedeće

POSLANIČKO PITANJE

“Kada i na koji način će Ulcinjska Solana biti zaštićena? Koje aktivnosti Ministarstvo održivog razvoja i turizma planira da sprovede u narednom periodu u cilju zaštite Solane? Da li će se zaštita zasnivati na Studiji zaštite koja je inicirana tokom prethodnog mandata Vlade?”

Na postavljeno poslaničko pitanje, Ministarstvo održivog razvoja i turizma daje sljedeći

ODGOVOR

Ulcinjnska Solana rezultat je dugogodišnje interakcije čovjeka sa prirodom, koji je na nekadašnjoj močvari stvorio uslove za razvoj specifičnih staništa i vrsta, posebno ptica. Na području Solane registrovano je 250 vrsta ptica, od oko 526 vrsta koje postoje u Evropi.

Solana je jako značajna za migratorne ptice, te se procjenjuje da svake godine dođe preko 100.000 jedinki. Međutim, opstanak staništa i vrsta gotovo je u potpunosti zavistan od održavanja vodnog režima, koji se godinama upotrebljavao kod tradicionalne proizvodnje soli. Posljednja berba soli na Ulcinjskoj Solani bila je 2013. godine, i od tada pumpe nijesu radile, zbog obustavljanja procesa proizvodnje i ulaska preduzeća u klasični stečaj.

Kako je Solana vještački ekosistem gdje čovjek diktira vrijeme punjenja bazena, kao i nivo vode u njima, zbog prestanka rada pumpi, stvorila se opasnost od gubitka biodiverziteta na

ovom lokalitetu. Povodom te aktuelne situacije na Solani, koja je pokrenula čitav niz reakcija domaće i inostrane javnosti, Vlada Crne Gore je od 2015. godine sprovela niz aktivnosti na očuvanju biodiverziteta Solane. Iz navedenih razloga, pitanju zaštite Solane, Ministarstvo održivog razvoja i turizma dalo je poseban prioritet i sa istim se i dalje posvećeno bavimo.

U periodu od maja 2015. do kraja 2017. godine, država je uložila oko 680.000 eura u očuvanje, zaštitu i obnovu infrastrukture na Solani. Od avgusta 2015. godine uspostavljen je model privremenog zakupa i upravljanja lokalitetom od strane Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore (JPNP). Postojeći ugovorni aranžman između JPNP i Privrednog suda na snazi je do 23.08.2018. godine. Pored ulaganja u pumpnu infrastrukturu, organizovan je sistem 24h fizičke zaštite i preduzeti su i koraci na polju stručne zaštite u vidu monitoringa flore i faune. Nedavno je nabavljena i instalirana nova pumpa u sistemu Đerane, čime je riješen problem dopremanja morske vode u bazene solane. Time su se stvorili uslovi za nesmetano gniježđenje ptica.

Kako je opredijeljenje da se Ulcinjska Solana formalno – pravno zaštititi, Vlada je na sjednici održanoj 23. februara 2017. usvojila Prostorno urbanistički plan (PUP) za opštinu Ulcinj koji podrazumijeva proglašenje Solane parkom prirode. To znači da će se, nakon procedure koju nalaže Zakon o zaštiti prirode, te donošenja Odluke o njenom proglašenju zaštićenim područjem i Odluke o imenovanju upravljača, upravljanje prostorom Solane vršiti u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, što znači očuvanje ekoloških karakteristika područja i racionalno korišćenje prostora za održive aktivnosti (turizam, zaštita prirode, sport, rekreacija, naučno-istraživački rad, itd).

Shodno Zakonu o zaštiti prirode započeta je procedura za proglašenje Ulcinjske Solane zaštićenim područjem. Agencija za zaštitu prirode i životne sredine je krajem 2015. izradila Predlog Studije zaštite Ulcinjske solane, čiji je naručilac opština Ulcinj. Uvidom u navedeni dokument Ministarstvo održivog razvoja i turizma konstatovalo je da nije u potpunosti ispoštovan zakonom propisan sadržaj Studije zaštite (član 56), a samim tim i Odluke o proglašenju Ulcinjske solane spomenikom prirode, te zaključilo da se isti moraju revidovati. O navedenom je u mišljenju koje je uputilo 23. februara 2016. informisalo opštinu Ulcinj. Na osnovu dostavljenog mišljenja Ministarstva, Opština Ulcinj je odgovorila da će dopunu dostaviti do 1. aprila 2016. godine, što nije urađeno.

S tim u vezi, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je, na osnovu identifikovanih nedostataka Studije zaštite, iniciralo izradu sveobuhvatne Studije koja će obuhvatiti sve potrebne elemente za finalizaciju Studije zaštite. Nakon konsultacija sa nadležnim službama Evropske komisije, iz Fonda za evropsku integraciju 13. februara 2017. započeta je realizacija projekta „Finalizacija studije zaštite za Ulcinjsku solanu“. Projekat koji je završen 13. novembra 2017. realizovao je Agreco Consortium iz Beča i na njemu su bila angažovana tri EU eksperta. Formiran je Upravni odbor projekta u čijem radu su, osim Ministarstva održivog razvoja i turizma, učestvovali i: Privredni sud, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo finansija, Ministarstvo evropskih poslova, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, JPNP, Opština Ulcinj, NVO „Centar za zaštitu i proučavanje ptica“ i Eurofond.

U Studiji su obrađena sva pitanja od značaja za ovaj lokalitet. Procijenjeno je da se stanje nekih vrsta i staništa značajno promijenilo od kada je 2013. godine prestala proizvodnja soli, a time i održavanje infrastrukture i vodnog režima. To znači da će, ako se u što hitnijem roku ne obezbijedi održavanje hidrološkog režima, koji zahtjeva i održavanje infrastrukture nasipa, kanala i pumpi, mnoga staništa i vrste oskudijevati i biti ugrožen njihov opstanak.

U Studiji je izrađena i procjena potencijalne vrijednosti područja Solane u pogledu ekosistemskih usluga. Procjenjeno je da šire područje Solane u veličini od oko 10.000 ha može ostvariti ekonomsku vrijednost od 5.8 miliona eura. Pripremljena je i početna analiza potrebnih investicija i tekućih troškova održavanja područja za dvije opcije koje uključuju i činjenicu da se Solana održava i kao zaštićeno područje:

Opcija A: ponovna revitalizacija proizvodnje soli sa razrađena tri pod-scenarija:

- proizvodnja soli u obimu kao do 2013. godine (procijenjena investicija od 7 miliona eura uz troškove održavanja od 1.2 miliona eura),
- nadgradnja proizvodnje u proizvodnju kvalitetnije soli za ishranu sa rafinerijom soli (procijenjena investicija od 10.5 miliona eura uz troškove održavanja od 1.4 miliona eura) i
- proizvodnja soli manjih količina na ograničenom području, a sa fokusom na nove proizvode (procijenjena investicija od 4 miliona eura uz troškove održavanja od 0.5 miliona eura).

Opcija B: upravljanje područjem kao zaštićenim sa proizvodnjom soli samo za potrebe demonstracije za posjetioce (procijenjena investicija od 3 miliona eura i troškove održavanja od 0.6 eura).

Kao najprikladnije kategorije zaštićenih područja po međunarodnoj (IUCN) klasifikaciji u Studiji se predlažu dvije, i to: kategorija V (park prirode) ako se nastavi proizvodnja soli uz upravljanje zaštićenim područjem ili kategorija IV (rezervat prirode) ako će se područjem upravljati samo kao zaštićenim sa demonstracijom proizvodnje soli za posjetioce.

Studijom su predložena i dva modela upravljanja, u zavisnosti od odluke kako će se, tj. da li će se nastaviti s proizvodnjom soli. Ako se nastavi proizvodnja soli, Studijom je preporučen model upravljanja od strane Vlade kroz oblik privatno-javnog partnerstva, gdje bi Vlada upravljala zaštićenim područjem, a izdala koncesiju za proizvodnju soli. Ako će se samo upravljati područjem u cilju njegove zaštite, bez komercijalne proizvodnje soli, Studija upravljanje od strane Vlade ili zajedničko upravljanje (lokalna samouprava, NVO, itd.).

Kako je formalna inicijativa za zaštitu ovog područja pokrenuta 2015. godine, čitav postupak će se dalje sprovoditi u skladu sa važećim Zakonom o zaštiti prirode, koji nalaže proceduru javne rasprave za Studiju i predlog Odluke o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra (koji mora sadržati tačno određenu kategoriju, način razvoja, definisanog upravljača, itd.).

Važno je istaći da je u postupku davanja mišljenja članova Upravnog odbora projekta „Finalizacija Studije zaštite Ulcinjske solane“ na Studiju zaštite, Privredni sud dao tumačenje po kojem se, između ostalog, sve aktivnosti koje se odnose na zaštitu područja ne mogu preduzimati bez saglasnosti suda i stečajnog upravnika, s obzirom da se nad AD „Solana Bajo Sekulić“ vodi stečaj u toku koga su sve odluke u vezi sa pravima i imovinom dužnika u nadležnosti Privrednog suda. Takođe, ukazano je i na pitanje vlasništvo nad ovim područjem, uz napomenu da je ono još uvijek otvoreno. Uzimajući u obzir tumačenja Privrednog suda jasno je da se dalji koraci na proglašenju Ulcinjske solane zaštićenim prirodnim dobrom ne mogu sprovoditi bez saglasnosti Privrednog suda, koji kao veoma bitnu činjenicu u cjelokupnom procesu naglašava utvrđivanje vlasništva nad Solanom.

Rješavanje pitanja vlasništva, kao i postupak stečaja, nijesu u nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma. Isto tako, a vezano za potrebu preciziranja nadležnosti delegiranih

Zakonom o zaštiti prirode koji je lex specialis koji uređuje postupak proglašavanja zaštićenih prirodnih dobara, ističemo da Ministarstvo održivog razvoja nije nadležno da donosi Odluku o proglašenju zaštićenog prirodnog dobra za bilo koje predloženo zaštićeno prirodno dobro. Shodno članu 55 tog Zakona, nacionalni park proglašava Skupština posebnim zakonom, stroge i posebne rezervate prirode i strogo zaštićene i zaštićene vrste i staništa proglašava Vlada, regionalni i park prirode, spomenik prirode i predio izuzetnih odlika koji se nalaze na području jedinice lokalne samouprave proglašava Odlukom Skupština jedinice lokalne samouprave, po prethodno dobijenoj saglasnosti Ministarstva zaduženog za poslove životne sredine i mišljenja Ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Konačno, na bazi Studije i definisanih stavova svih pomenutih učesnika u procesu, u predstojećem kratkom roku, donijeće se dalje odluke oko Ulcinjske solane, a sve u skladu sa: Zakonima Crne Gore (koji su relevantni za problematiku Solane), potvrđenim međunarodnim ugovorima, kao i usvojenim planskim dokumentima.

MINISTAR

Paule Radulović